

บทที่ ๕

ขอสรุปและเสนอแนะ

พิธีสังสการ เป็นพิธีกรรมทางศาสนาฮินดูที่เกี่ยวข้องกับชีวิต นับตั้งแต่เกิด จนกระทั่งตาย การประกอบพิธีสังสการในทุกๆระยะขั้นตอนของชีวิตตามที่กำหนด เป็นกฎเกณฑ์ทางศาสนาไว้นั้น จะทำให้ระยะที่สองของผู้เป็นทวิช ซึ่งถือว่าเป็นระยะที่สำคัญที่สุดของความเป็นฮินดู คือ คฤหัสถ์ หรือผู้ครองเรือนนั้นสมบูรณ์ เพราะจุดมุ่งหมายของพิธีสังสการทั้งหมดอยู่ที่การสร้างเสริมบุคลิกภาพ ทั้งทางคานร่างกาย และจิตใจ

พิธีสังสการในวัยเด็กของฮินดูนั้น เป็นกลุ่มของพิธีกรรมทางศาสนาที่สำคัญอย่างหนึ่งของทวิชมาตั้งแต่ในสมัยโบราณ ซึ่งมีกฎเกณฑ์วางไว้ในคัมภีร์คฤหยสูต และสมฤติ จุดมุ่งหมายเพื่อความสมบูรณ์เพียบพร้อมทุกด้านของเด็กในอนาคต มีพิธีที่สำคัญอยู่ ๖ พิธี คือ พิธีชาตกรรม พิธีนามกรรม พิธีนิษกรรม พิธีอันนปราศนะ พิธีจุทากรรม และพิธีกรรมเวช ซึ่งเป็นพิธีที่จะต้องกระทำขึ้นตามลำดับขั้นตอนแห่งอายุ พิธีชาตกรรมคือพิธีการเกิด ทำในวันที่เด็กคลอด ประกอบด้วยพิธีย่อย ๆ หลายขั้นตอน จุดประสงค์เพื่อให้เด็กมีความเฉลียวฉลาดและมีอายุยืน พิธีนามกรรมคือพิธีการตั้งชื่อ ทำในวันที่เด็กเกิดมาได้ ๑๐ - ๑๒ วัน คือภายหลังจากที่ผู้เป็นมารดาครบกำหนดการอยู่ไฟแล้ว จุดประสงค์เพื่อตั้งชื่อที่เป็นมงคลให้แก่เด็ก พิธีนิษกรรม คือพิธีนำเด็กออกนอกบ้านครั้งแรกนั้นแบ่งออกเป็น ๒ ช่วง คือ เมื่อเด็กอายุได้ ๓ เดือน จะนำเด็กออกไปสักการะพระจันทร์ และเมื่ออายุได้ ๔ เดือน จึงนำเด็กออกจากบ้านไปสักการะพระสุรยเทพ เพื่อให้ปกป้องคุ้มครอง พิธีอันนปราศนะคือพิธีป้อนอาหารแก่งแก่เด็กเป็นครั้งแรก ทำเมื่อเด็กมีอายุได้ ๕ - ๖ เดือน จุดมุ่งหมายในการทำพิธี

เพื่อให้เด็กมีการพัฒนาที่เจริญรุ่งเรืองในอนาคตทุก ๆ ด้าน พิธีจุฬาภรณ์คือพิธี โทณนมและไว้วางใจของเด็กนั้น ทำเมื่อเด็กมีอายุได้ ๑ - ๓ ปี จุดประสงค์ในการ ไว้วางใจนมนี้ก็เพื่อป้องกันอันตรายแก่ขวัญหรืออชิปติ และเพื่อให้เด็กมีอายุยืน และพิธี กรรมเวชคือพิธีเจาะใบหู ก็เป็นข้อบังคับในทางศาสนาแต่โบราณและเพื่อประสงค์ ให้เด็กมีอายุยืนนานด้วยเช่นกัน พิธีกรรมต่าง ๆ ในแต่ละพิธีนั้นจะมีความหมายทาง สัตยศาสตร์แฝงอยู่ และแต่ละพิธีที่กำหนดให้มีพิธีกรรมมากมายหลายชั้นตอนนั้นก็เพื่อ ให้เกิดความรู้สึกว่าเป็นเรื่องศักดิ์สิทธิ์ จะทำให้บุคคลตระหนักถึงความสำคัญยิ่งขึ้น นั้นเอง

แต่จากการศึกษาคนพบว่า ทำให้ผู้วิจัยได้แนวความคิดว่า ประเพณีต่าง ๆ ย่อมมีเหตุผลสอดคล้องกับสภาพของสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ และค่านิยมของคนในสังคมนั้น ๆ เมื่อสภาพสังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป ประเพณี ก็ย่อมเปลี่ยนแปลงไปด้วย การที่จะยึดมั่นในประเพณีเก่าอย่างเคร่งครัดโดยไม่คำนึงถึง สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ย่อมจะก่อให้เกิดปัญหาและผิดจุดมุ่งหมายสำคัญของ ประเพณี ซึ่งมีขึ้นเพื่อความสุขความเจริญของสังคม ด้วยเหตุนี้ ในสมัยปัจจุบันการ กระทำพิธีสังสการในวัยเด็กบางพิธีที่มีข้อกำหนดมากเกินไป จึงได้ถูกตัดทอนหรืองด เว้นไม่ปฏิบัติ เช่น พิธีชาตกรรม ก็จะทำเฉพาะให้เด็กเสียน้ำผึ้งกับเนยใสในภาชนะที่ ทำด้วยทองคำเท่านั้น พิธีนามกรรมและพิธีอันนปราศนะนั้นยังคงทำกันมาก แต่ไม่มีการ สวดพระเวท และพิธีจุฬาภรณ์ ก็จะทำในวันเดียวกับพิธีอุปนัยน์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ขอเสนอแนะ

งานวิจัยนี้ ผู้เขียนมุ่งศึกษาเฉพาะพิธีสังสการในวัยเด็กเท่านั้น แต่ด้วยเหตุที่ พิธีสังสการเป็นพิธีที่เกี่ยวกับชีวิตของชาวอารยันอินเดีย ซึ่งมีอยู่ทั้งสิ้นราว ๔๐ พิธี พิธีดังกล่าวจะครอบคลุมชีวิตของชาวฮินดูชั่วชีวิตหนึ่ง ตั้งแต่กำเนิดเป็นตัวอ่อนในครรภ์ จนกระทั่งตาย จึงเป็นเรื่องที่ควรจะได้มีการค้นคว้ารวบรวมเรื่องพิธีเกี่ยวกับชีวิตให้สมบูรณ์ขึ้น คือ พิธีสังสการก่อนการเกิด พิธีสังสการในวัยศึกษาเล่าเรียน และพิธีสังสการเกี่ยวกับพิธีศพ ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจถึงสภาพชีวิตและสังคมของชาวอารยันอินเดียได้ชัดเจนขึ้น.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย